

ROLUL FAMILIEI IN EDUCAȚIA COPIILOR

Prof. Zăvoianu Elena-Roxana

Atmosfera caldă și de înțelegere în familie reconfortează și creează climatul necesar pentru dezvoltarea fizică armonioasă cât și intelectuală a elevului. Duritatea, asprimea, lipsa de înțelegere, severitatea, exigența prea mare sau "smotoceala" au efecte dăunătoare asupra copilului care se află în tensiune nervoasă, mai ales în perioada testărilor, a examenelor de la sfârșitul semestrelor, când starea de oboseală, stres și agitație încep să se instaleze și să se resimtă într-o măsură din ce în ce mai mare.

Orice părinte are datoria morală de a ajuta, de a învăța cum să ajute. Copiii pot și trebuie să învețe cum să-și pregătească lecțiile, cum să-și organizeze munca, timpul, viața, trebuie să li se asigure un climat favorabil care să contribuie la dezvoltarea personală a acestora.

Ca părinți iubitori putem face și greșeli în educarea copiilor, încât dorindu-le binele, să le facem rău.

Uneori părinții mai greșesc în educarea copiilor prin schimbarea frecventă a atitudinii: când sunt prea permisivi, când prea îngăduitori, când prea severi dându-le acestora o stare de confuzie, de dezechilibru. De aceea trebuie cu mult efort să fim atenți la ceea ce ei au nevoie și să încercăm să le oferim un echilibru, o balanță care să le ofere stabilitate și liniște. Sunt mai rare familiile în care ambii părinți sunt în același timp fie prea aspri, fie prea blânzi. Adesea, tatăl și mama pot avea atitudini diferite față de copil: unul prea sever, altul protector, gata de a-l răsfața și apăra față de excesele impuse de celălalt părinte.

Pentru buna dezvoltare a copilului, pentru formarea unei personalități armonioase, căldura căminului părintesc, afecțiunea părinților, înțelegerea familială sunt esențiale. În creșterea, educarea și formarea acestuia este nevoie de mult tact, de o îmbinare corectă a înțelegerii și afecțiunii cu autoritatea părintească, astfel încât să lucreze disciplinat, dar cu plăcere, respectându-și și iubindu-și părinții.

nehotărâți cu privire la ce este bine și ce este rău, având o comportare neechilibrată și oscilantă, neputând înțelege ce atitudine să ia în diferite ocazii, în familie sau în relațiile cu străinii.

Lipsa de supraveghere, dezinteresul, indiferența față de ceea ce gândește copilul este o altă mare greșeală educativă, care duce adesea la pierderea lui de sub control, acesta devenind un copil-problemă din punct de vedere social.

În familiile dezorganizate copiii suferă și prezintă tulburări nervoase, de somn, de poftă de mâncare, sunt triști, neliniștiți. Astfel de reacții au copiii în cazul când părinții se ceartă frecvent, nu se înțeleg, dar mai ales în cazul familiilor incomplete (prin deces, divorț, lipsa îndelungată a unuia dintre părinți).

Deosebite probleme se ridică în familiile reconstituite printr-o nouă căsătorie, între copilul din prima căsătorie și tatăl sau mama vitregă, între copiii proveniți din căsătoria anterioară a celor doi parteneri. Dacă nu dau dovadă de înțelegere, de afecțiune, dacă nu încearcă să și-i apropie, să-i privească apropiat, aceștia devin dezadaptați, triști, retrași sau încăpățânați, neascultători, ambele forme de reacție determinând scăderea randamentului școlar, obținerea de note slabe la învățătură.

Psihicul copilului este sensibil față de situațiile anormale care se petrec în familie. El simte cele mai mici schimbări de afecțiune față de el și între părinți, este puternic tulburat de certuri, neînțelegeri.

Pentru buna dezvoltare a copilului, pentru formarea unei personalități armonioase, căldura căminului părintesc, afecțiunea părinților, înțelegerea familială sunt esențiale. În creșterea, educarea și formarea acestuia este nevoie de mult tact, de o îmbinare corectă a înțelegerii și afecțiunii cu autoritatea părintească, astfel încât să lucreze disciplinat, dar cu plăcere, respectându-și și iubindu-și părinții. Dacă sunt neascultători sau greșesc uneori, să-i “pedepsim cu vorba”, să le explicăm calm și cu fermitate ce au greșit, vorbindu-le ca unor “prieteni” care ne înțeleg și pe care-i iubim. Să nu insultăm, să nu lovim copilul care a greșit, el se va speria, nu ne va mai respecta, iar cu timpul se va obișnui cu bătaia, se va îndepărta sufletește de noi.

Atunci când copilul aduce note mari, să-l răsplătim cu multă afecțiune, bucurându-l cu laude, dar să nu condiționăm obținerea unor daruri, obiecte mult dorite, de rezultatele la învățătură și nici să nu exagerăm răsplata, acordându-le prea multă independență de la o vârstă

mică. Vom obține în acest fel modificarea în rău a comportării copiilor, care devin neascultători, încăpățânați, nestăpâniți.

“Meseria” de părinte este grea. De aceea trebuie să fim buni părinți, plini de afecțiune, pentru ca grija și eforturile noastre să fie răsplătite prin dragostea și bunele rezultate ale copilului armonios dezvoltat psihic și afectiv. Adevărata căldură familială se întâlnește în familiile în care părinții sunt în bune relații, se preocupă suficient, cu dragoste, dar și cu autoritate părintească de copiii lor, pentru care sunt și trebuie să rămână modele vii, exemple demne de urmat.

O mare importanță are și nivelul de instruire, bagajul de cunoștințe al părinților, pentru buna educare și pentru a putea ajuta în pregătirea lecțiilor acasă.

Să avem grijă să nu rezolvăm noi, părinții, temele copilului, ci doar să-l ajutăm, să-l îndrumăm prin explicații cât mai corecte și clare. Părinții care rezolvă singuri problemele, desenează sau scriu, care practic îl înlocuiesc în muncă fac o mare greșală: copilul rămâne dependent, nu se obișnuiește să judece și să lucreze singur, devine comod, răsfățat și, cu vârsta, va deveni leneș.

Prin menținerea unor legături permanente, strânse cu școala, cu învățătorul, ca și prin urmărirea cu atenție discretă a prietenilor pe care le leagă în timpul liber, intervenind la timp, ferm, dar blând, pentru a-l feri de exemple și comportări rele, părinții pot avea mai multă siguranță în educarea copilului lor, în conturarea, formarea, dezvoltarea personalității acestuia.

Bibliografie

Ionescu, M., Negreanu, E., Educația în familie. Repere și practici actuale, Ed. Cartea Universitară, București, 2006, disponibil la <http://www.ise.ro>